

EDITORIAL

9 d'Octubre. ¿Celebracio solemne o festa ludica?

Octubre, el **nou**, es el dia dels valencians. El dia en que els valencians acompanyen a la **seua Senyera**, que es com acompanyar-se a si mateix: el poble homenajant al símbol del poble, homenajant a tots els qui treballaren, lluitaren i moriren per esta mateixa terra i baix la mateixa bandera.

Pero als mes compromesos nos queda una sensacio agrejolça en este dia, la sensacio de que la **provesso civica** ha devingut en poc mes que el **passacarrer** de qualsevol festa; nomes la majestuositat de la **Real Senyera** i el sentiment desbordat de la gent donen rellevancia a l'acte.

Descriurem una escena que va ocórrer realment i que ilustrarà lo que volem dir. La comitiva avançava per la plaça de la Reina, camí del carrer de la Pau, quan es produí un dels habituals parons en la marcha. Molta gent començà a travessar per davant de la Senyera, el protocol desaparegué, la comitiva es trencà, i el **Molt Honorable**, per a donar eixemple, s'acostà a la vora de la dreta a saludar ad algu d'entre el public. I la Real Senyera, la que antigament tenia una companyia de cent homens destinada específicament a custodiar-la -el **Centenar de la Ploma**-, quedà rodejada pel caos, mentres la maxima autoritat present, buidat l'acte ya de qualsevol **transcendencia**, s'ocupava tranquilament de saludar a uns amics.

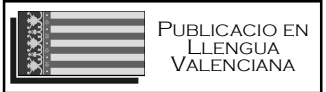
Aço succeí en 2005, pero en realitat te igual la data perque fets com el descrit, o uns atres similars, es repetixen de forma habitual tots els anys, mane qui mane en cada moment. Perque els nostres dirigents -i esta anecdotia ve a recordar-nos-ho- fa temps que pergueren el **sentiment de valenciania**, per mes que despres rivalisen en els seus grans discursos i campanyes d'imatge per a fer-nos creure que "yo soc mes valencianiste que ningú". Obliden que lo important no son les **paraules**, sino les **accions**, i la seua forma d'actuar delata els seus autenticos sentiments. Demostren un gran talent a l'hora de dissenyar fastuoses festes d'inauguracio o de clausura de palaus de les Arts o de copes de l'America -i benvingudes siguen-, el problema es que pareixen considerar el **9 d'Octubre** com una festa mes i, aplicant el

mateix criteri que a les atres, s'esmeren en fer-la mes accessible i divetida a base de plenar-la d'activitats ludiques (tallers, jocs populars, etc), sense que els preocupe, per contra, la perduda de **solemnitat** i contingut **reivindicatiu** de la celebracio.

I aço s'esten a tots els ambits. Facen memoria i voran com, cada volta que els nostres dirigents claven la ma en el passat, en conte de recuperar, lo que fan, en l'excusa de modernisar, es **desvirtuar**. Dos eixemples: els que manaven abans ho feren en el **Teatre Romà** (ara ex-romà) de Sagunt; els que manen ara l'han pres en **La Roqueta** (lloguen vostres l'articul de la pagina 2). Un monument que deu la seua construccio i la seua existencia a la figura i el cult de **Sant Vicent Martir** hauria, llogicament, de ser recuperat seguint esta milenaria tradicio; no obstant, despres d'intentar destinar-lo a seu de l'Antiacademia (AVL), una volta abandonat este projecte s'han encabotat en convertir-lo en un centre d'estudis de **Sorrolla**. Qualsevol cosa en tal de buidar-lo del seu genui contingut cultural i historic.

Pero com ya sabem que no podem esperar res dels nostres polítics, lo que mes nos preocupa es que eixa falta de sentiment siga **assumida** en normalitat pel poble; que ha arribat un punt en que la gent no troba res estrany en eixa falta de solemnitat que hem descrita ades; i seran molts dels que lliguen aço que pensaran que estem donant-li massa importancia. De forma casi insensible, el **mensaje** que van transmetent els que manen es que lo important es **tindre**, no **ser**; que els valencians **nomes** podem sentir-nos orgullosos si construim nous edificis emblematics, o organisem actes internacionals, o som els mes moderns del mon, pero no pel simple fet de ser **valencians**, hereus d'una cultura, d'una historia i una tradicio envejables (i envejades).

Ya hem dit que lo que conta no son les paraules, sino les accions. No nos contagiem dels polítics, **sigam coherents** en els nostres sentiments. Podem començar per contribuir a realçar la nostra festa penjant el 9 d'Octubre la **Real Senyera** en els nostres balcons.

LA CITA

La nostra conducta es l'única prova de la sinceritat del nostre cor.

Charles Thomson Rees
Wilson

SUMARI

- 1
• EDITORIAL: **9 D'OCTUBRE. ¿CELEBRACIO SOLEMNE O FESTA LUDICA?**
- 2
• LLISTAT: **ACTIVITATS CULTURALS**
- PATRIMONI VALENCIÀ: **PROYECTE DE REHABILITACIO DE LA ROQUETA**
- SEMBLANÇA: **HA FALTAT D. MIGUEL RAMÓN IZQUIERDO**
- 3
• LLISTAT: **ACTIVITATS CULTURALS**
- FRUITES, VERDURES I HORTALICES (XII): **PARLEM DE RAÏM**
- RESENYA BIBLIOGRAFICA: **9 D'OCTUBRE. DIA NACIONAL VALENCIÀ**
- 4
• PASSATEMPS
- RONDALLA: **FES CAS DE LA GENT**

ACLARIMENT

Esta publicacio està redactada en les Normes d'El Puig. Encara que es una obra colectiva, l'encarregat de la redaccio final de cada articul te llibertat per a fer-ho en la normativa d'accentuacio de la seua preferencia. Este tema es motiu de debat, pero no de divisio, entre nosatres.

AVIS

No oblide que fent copies d'este eixemplar i repartint-les entre amics i coneguts fara un servici a una important onege. ¿Quina? La "Onege en l'aire nostra Senyera." ¿Li pareix poc?

ACTIVITATS CULTURALS OCTUBRE DE 2007

Trobarà més informació dirigint-se a les respectives associacions:

ACCS (Assoc. Cult. Castell dels Sorells)
G.V. Comtes d'Albalat, 14. 46135 Albalat dels Sorells.
Tel: 961 49 13 90
<http://es.geocities.com/diarielguarda>

El Piló (Assoc. Cult. El Piló)
C/Fermin Galán i García Hdez, 34. 46100 Burjassot
Tel: 963 63 84 18
<http://usuarios.lycos.es/celedonio2>

LRP (Lo Rat Penat)
C/Trinquet de Cavallers, 9. 46003 Valencia C.
Tel: 963 91 09 92
www.loratpenat.org

RACV (Real Academia de Cultura Valenciana)
C/Avellanés 26. 46003 Valencia c.
Tel 963 91 69 65 Fax: 963 91 56 94
www.racv.es

5 Oct (divendres) 19:30h Saló de Plens de l'Ajuntament de Burriana.

PRESENTACIÓ de l'editorial *Mossequello Edicions S.L.* editora de *Mon Actual* i de *Niu d'Art*, revista d'art, disseny i comic, que també es presentaran en el mateix acte.

Del **5 al 20 Oct** Lloc: C/ Dr. Moliner, 10. Burjassot.

EXPOSICIÓ: Obres presentades al **XXVII Concurs de Pintura Ciutat de Burjassot**, organitzat per El Piló

+info: **El Piló**

(Continua en la pàgina següent)

ANIVERSARI

Com qui no vol la cosa, ja fa un any que traiguem el ROGLE número 1. Com poden imaginar, han seguit dotze mesos de molt de treball per a tractar d'eixir en la freqüència que nos hem proposat. Mesos també de satisfaccions davant de les felicitacions i mostres d'interès que hem rebut per part dels lectors. Volem donar les gràcies a tots ells, i també als amics anònims que nos han ajudat en la tasca de difusió "fent fotocopies -com diguem sempre- a repartir entre amics i coneguts".

No podem convidar-los a una tortada de veritat; de totes maneres bufarem la canelleta i pensarem un desig: sentar-nos tots junts a la taula per a construir ma a ma este projecte il·lusionant que es diu valencianisme.

CONTACTA EN NOSATRES

¡Lector!, si vols donar la teua opinió, fer alguna suggerència o tens algun dubte que pugam resoldre't, escriu-nos al nostre

Apartat de Correus 527
46002 Valencia ciutat

Tambe pots contactar a través del telèfon:
617 030 370

Te recordem, ademés, que pots trobar la versió digital d'esta publicació en les web:

www.cardonavives.com
<http://joanot.llenguavalencianasi.com>

PATRIMONI VALENCIA

V.V.T.

Proyecto de rehabilitación de La Roqueta

El dia 18 de maig passat, en la Conselleria de Cultura, hi hagué una primera reunió de les **associacions vicentines** en la llavors Secretaria de Cultura, **Concha Gómez**; i el passat 12 de setembre es tornaren a reunir les mateixes associacions, esta vegada en el nou Secretari de Cultura, **Rafael Miró**. En les dos participà un representant de la nostra associació.

La raó per adestes dos preses de contacte fon la mateixa: el **projecte** (del qual ja els parlarem en el número 9 d'esta publicació) de la Generalitat Valenciana -concretament del seu President-

d'instalar en el **Monasteri de Sant Vicent de La Roqueta** lo que ells nomenen "**Centre d'Estudis Joaquín Sorolla**" i que nosatres

ensem que acabaria sent propiament un museu. D'esta manera es faria compatible el projecte sobre Sorolla i, al mateix temps, la rehabilitació del Monasteri.

O no. Es dir: o no es faria, senzillament, cap rehabilitació. Perque "ajudar a l'història no es prioritat de la Generalitat Valenciana", en paraules del Secretari de Cultura. Mes clar: o es fa el Centre Sorolla o no es fa la rehabilitació que tanta falta fa.

Totes les associacions vicentines presents en la reunió expressaren les seues **ben documentades raons** per a rebujar fermament tal projecte. Per exemple -argumentaren- l'importància i transcendència del nostre Sant Vicent en l'història de la Cristiandat, que hauria que recuperar i fer del Monasteri lo que ja fon: **lloc de pelegrinació** a través del Camí de Sant

Vicent i també fer del Monasteri un **hostage**, com ja va ser durant tants segles.

Quan Rafael Miró digué que la Conselleria **no pot fer la restauració** del Monasteri (la propietat es de l'Ajuntament) i **si ficar a Sorolla** dins del mateix, afegí que lo que si es prioritat de la Generalitat Valenciana es "la recuperació de la nostra identitat cultural". I fon aci quan **el nostre representant** no pogué deixar d'intervindre per a preguntar per que -en defensa d'eixa "recuperació de la nostra identitat cultural"- no s'ha fet encara desaparèixer la **Academia Valenciana**

SARCOFEC DE "SANT VICENT MARTIR"
Conservat en el Museu de Belles Arts de la ciutat de Valencia.

de la Llengua (sucursal de l'Institut d'Estudis Catalans, com tots, valencianistes o no, sabem) i per que se li està donant **tants diners** (els nostres) a associacions que treballen pel "País Valencià", i per tant en contra de la cultura valenciana.

¿Resposta del Secretari?: cap.

Silenci absolut. ¿Que els pareix a vostres?

La nostra opinió, la del Rogle, es que perdre la nostra història i la nostra cultura es perdre també la nostra identitat i, per tant, **desaparèixer**. I que també te molt a perdre el partit polític -siga el que siga- que actue **d'esquenes al poble**, que es, a la fi, propietari absolut d'eixa història i d'eixa cultura. Lo pitjor de tot no es que perguen eixos partits polítics -alla ells-. Lo pitjor es que qui ho faria al remat seria el poble valencià.

Per a concloure, sigam optimistes i pensem al·lo de "la veritat sempre sura". Però, mentrimentres, no nos quedem parats i fem cadascu i tots a una veu lo que pugam. **¡Ja està be!**

SEMBLANÇA

J.M.M.

Ha faltat D. Miguel Ramón Izquierdo

Qui fora alcalde del Cap i Casal en una època conflictiva i difícil, fallí en Valencia el passat 18 de setembre. Sera recordat per, entre moltes altres coses, ser qui facilità i realisà tots els tràmits per a que el llit del Turia passara a ser propietat del municipi i, sobre tot, perque paralísà el procés urbanisador d'El Saler, preservant-lo com a paratge natural.

Home bo, íntegre, íntel·ligent, conversador..., tot això i més fon D. Miguel, el qual no dubtà en, com a valencianista convençut que era, treballar per un projecte polític des d'eixa òptica. Ell fon un dels fundadors d'Unió Regional Valenciana i depés d'Unió Valenciana.

Confíem en que el seu talent i la seua herència política siguen referents en un valencianisme que segueix en construcció.

Parlem de raïm

El raïm, que es el fruit, s'obte de la vinya, que és una planta trepadora; les seues fulles profundament lobulades i palminervades de superfície velluda, ofereixen unes flors menudetes de color blanc verdós, que aniran transformant-se, a poc a poc, en unes setmanes, en uns preciosos pomells de raïm.

Encara que siga pobre en proteïnes, és un aliment molt complet i recomanable per al ser humà, degut a la gran quantitat de calories que ofereix pel seu alt contingut en sucre, que representa del 15 al 30%. És ric en sals minerals, sent estimable també en vitamina C, i algunes varietats inclús en vitamina B. El raïm el podem subdividir en dos classes, una és la de taula, i una altra per a la transformació en vi. Nosaltres parlarem en particular de les que nos mengem en changlots arrancats del mateix pomell, be siga com a postre, be siga per a refrescar el paladar entre menjades.

A mijan de juny apareixen les primeres varietats pels mercats, provinents d'hivernàculs: Reina de les vinyes (Royal Queen), Cardinal, Alphonse Lavallée; ja dins d'agost seguim en la Rosseti i Italia, per a continuar en la Moscatell, Napoleo, Aledo i, per a acabar en la més tardana, la Ohanes. Totes elles tenen les seues particularitats, des del mateix cultiu fins al paladar, color, resistència i condició per a aguantar fins a mesos després de la recolecció. Raïm de contratemperada en rebem també de l'Hemisferi Sur, en particular de Chile i d'Àfrica del Sur; la varietat sol ser sempre la mateixa, Red Globe, en color rogenc o negre.

Europa és la major productora, destacant tres països per est orde: Itàlia, Espanya i França. Les zones més representatives d'Espanya són: Alacant en Aledo, Rosseti i Moscatell, d'esta darrera varietat es produïx la famosa mistela; València en Rosseti, Itàlia i varietats per a vi i cava, en una gran producció; tota la regió de la Mancha, la Rioja, Galícia, Extremadura, Ribera del Duero, etc., en varietats per a vi; Màlaga en Moscatell per a transformar en panses i també en vi olorós; Sevilla i Cadis en Itàlia i en varietats per a vi, especialment Xerés; Almeria i Murcia en Aledo i Ohanes; Tarragona en varietats per a vi i cava.

Ya tenen vostés una chicoteta idea sobre l'assunt.

RESENYA BIBLIOGRAFICA J.P.B.

Moreno i Moreno, Juli i Ferrandis i Olmos, Marivi
9 d'Octubre. Dia nacional valencià.
 Quaderns de divulgació 2. Lo Rat Penat, València, 1994.
 (47 pàgines)

Tots coneixem lo que representa el 9 d'Octubre i podem citar alguns fets rellevants al voltant d'esta data emblemàtica. Però a sovint son idees soltes, desllavaçades, i faria falta concretar-les. El llibre del que fem hui la resenya ve a ajudar-nos a omplir els buits, a donar-nos una imatge coherent sobre l'acontenyiment que celebrem. Com correspon a un *Quadern de divulgació* ho fa d'una forma llaugera, tractant, això sí, de fer un repàs de tots els aspectes implicats sense deixar-se res important per dir.

Està dividit en quatre parts. La primera fa una descripció de la conquesta del Regne de València, ressaltant les etapes en que es desenrolla i descrivint alguns fets concrets trets directament del *Llibre dels Feyts* de Jaume I. La segona la dedica, molt breument, a la festa de Sant Donis, origen dels Sermons de la Conquesta i de la festa dels enamorats. La tercera parla del símbol màxim del 9 d'Octubre, la Real Senyera, del seu origen i del cerimonial que l'ha acompanyada sempre. L'última part la dedica a la commemoració de la festa i a la seua evolució fins a arribar a ser la proventus civica actual.

ACTIVITATS CULTURALS

OCTUBRE DE 2007

(Ve de la pàgina anterior)

9 D'OCTUBRE

DIA NACIONAL VALENCIÀ

A les 12 h, en la Plaça de l'Ajuntament de València c.

BAIXADA DE LA

REAL SENYERA

I

PROCESSO CIVICA

LA REAL SENYERA AL SEU PAS PER LA PLAÇA DE LA REINA. 9 D'OCTUBRE DE 2005

15 Oct (dilluns) Seu de LRP
 Començament de les classes dels
LVIII CURSOS de Llengua i Cultura Valencianes.

Oberta la matrícula des de Setembre.
 +info: LRP

27 Oct, i 10, 17 i 24 Nov (dissabtes) Seu de LRP
VIII CURS d'Iniciació a la Poesia Valenciana
 (Teoria i Práctica).
 +info: LRP

27 Oct, i 10, 17 i 24 Nov (dissabtes) Seu de LRP
II CURS d'Interpretació i Direcció
 +info: LRP

26 Oct (divendres) 20:00h. Espai Cultural. C/ Les Escoles. Albalat dels Sorells.
CONFERENCIA: Joan B. Sancho i Gea
 (Ingenier Tècnic en Telecomunicacions per la UPV i professor de llengua valenciana): "La llengua valenciana signe identitari: passat i present"
 +Info: ACCS

30 Oct (dimarts), per la vesprada. Centre Cultural La Beneficència. Saló Alfons el Magnànim. C/ Corona, 36. València c.
PRESENTACIÓ del Corrector Ortogràfic de la RACV
 +Info: RACV

Alvancem una activitat que tindrà lloc a principis de novembre.
3 Nov (dissabte) 18h. Gran Teatre de Xativa.
TEATRE: "L'Estació de l'emoció" original de Carles Bori i Escuriel
 Representació en motiu de la despedida de les Falleres Majors de Xativa 2006-2007.
 Reserva d'entrades en la seu de la Junta Local Fallera de Xativa.

Resol l'acrostic del costat a partir de les definicions. La solucio a peu de pagina.	1. Part o porcio d'alguna cosa que se considera per separat del total.	1.	-	-	<u>O</u>	-
	2. Arbre frutal, de fruit sec, present en l'elaboracio dels principals torrons.	2.	-	-	<u>E</u>	-
	3. Contacte o choc violent entre dos coses. Moviment rapit i bruscat.	3.	<u>C</u>	-	-	-
	4. D'eixe color o que tira ad ell (present en la Real Senyera).	4.	-	-	-	<u>N</u>
	5. Arbust de fulles semblants a les del llorer i flors agrupades, molt aromatiques, que poden ser de diversos colors. Es molt verinos.	5.	-	<u>L</u>	-	-
	6. Apelatiu carinyos i familiar.	6.	<u>M</u>	-	-	-
	7. Bulp format per varies capes tendres i sucoses, d'olor forta i sabor mes o manco picant.	7.	-	-	-	<u>A</u>
	8. Bla, tendre.	8.	-	-	<u>L</u>	-
	9. Porcio de terra rodejada d'aigua. PARAULA VERTICAL: Superficie horisontal en que finalisa cada tram de l'escala d'un edifici.	9.	-	-	-	<u>A</u>

RONDALLA

Fes cas de la gent

Una volta anaven de cami un chiquet i son pare, acompanyats d'un burro. El pare, per a que el fill no se cansara, el va fer pujar a cavall de l'animalet. Passant pel carrer major del poble, uns veïns el varen criticar dient: "mira: el pare, que es mes vell, va a peu, i el chicon, ben conreat, a cavall: el mon al revés".

El pare, que sent eixe comentari, fa parar el burro i diu: "baixa, chiquet, que la gent nos censura". El chiquet baixa del burro, i puja son pare a ocupar son lloc.

Continuen caminant, el pare a cavall, i el chic a peu, i apleguen mes avant, i senten un atre comentari: "mira, el pare a cavall, i el fill, pobret, a peu; quin pare mes egoiste".

El pare que sent això, se dirigix al seu fill i li diu: "puja tu tambe al burro, fill meu, que la gent no parará de posar-se en nosatros; un poc pesat sera per al burro, pero crec que resistirà el pes dels dos; ademés el viage

es curt". El chiquet creu, puja al burro, i caminen pare i fill a grupa a cavall de l'animalet.

La parella de cavalcadors seguix el seu cami, montats els dos en el solipet, i quan arriben un poc mes alla, se sent un atre comentari de la gent: "qué poca consciencia, carregar tant de pes sobre el llom del pobre burret". En oir això, un poc avergonyits, baixen del burro, i caminen els dos a peu: el pare, davant, duent el ramal, i el fill, darrere, passant la ma pel llom del descansat burret, acarant-lo.

I quan ya estaven a punt d'eixir del poble, es topeten en una parella de paisans que, al vore'ls, van esclafir a riure dient: "¿seran bovós, anar a peu tenint un burro tan bonico?

J. M^a. Guinot i Galàn
Rondalles de la meua terra. Real Academia de Cultura Valenciana. Valencia, 1995

GLOSSARI (paraula/ sinonims: definicio)	conte, estar ben acomodad. Proporcionar ad algu tota classe de comoditats.	l'oit els sons.
Ademes / a mes: Adverbi de cantitat. Indica que se va a afegir alguna cosa a lo ya dit.	Darrere: Adverbi de lloc. En la part posterior o en posterioritat de lloc.	Solipet : Se diu de l'animal quadrupet, provist d'un unic dit, l'ungla del qual, constituix una funda de proteccio molt forta que es denomina pota o ungla. (Son solipets el burro, el cavall i la zebra, entre uns atres.)
Burro / ruc: Animal solipet de poca alçaria, en el pel habitualment de color gris, en orelles llargues i rabo. Actualment es especie protegida.	Esclafir: Dit d'una persona, manifestacio repentina d'un sentiment.	Topeten de topetar / trobar-se / encontrar-se: Dit de dos o mes persones, que concorren en un mateix lloc.
Conreat, de conrear / mimar: En el	Nosatros / mosatros / nosatres: Pronom personal 1 ^a personal del plural.	
	Oir / escoltar / sentir: Percebre en	

Solucio: 1. TROS 2. ARMELER 3. COLP 4. BLAVENC 5. BALADRE 6. MANTRE 7. CEBA 8. MOLL 9. ILLA VERTICAL: REPLANELL

I RECORDA... La paraula d'este mes es **replanell**, eixe lloc en el que descansem quan pugem una escala o en el que es troben les diferents vivendes d'un edifici. Paraules de la seua familia son: **replanar** (aplanar), fer pla un terreny; **replanat/-ada**, accio i efecte de replanar; **repla**, dit d'un terreny pla i horisontal.